

Németalföldtől Rómáig – Válogatás a Zichy-gyűjtemény legszebb festményeiből és szobraiból

A magyarországi és a bécsi kulturális közéletben betöltött kiemelkedő szerepe miatt nagy tiszteletnek örvendő Zichy Edmund gróf (1811–1894) monarchia-szerte csodált műgyűjteményt teremtett bécsi otthonában. A földbirtokos és vállalkozó főúr kollekciója két fő részből állt. Az iparművészeti tárgyak között főként keleti műkincsek és a kortárs iparművészet remekei sorakoztak, míg a képzőművészeti egység – Németalföldtől Rómáig, sőt azon is túl – döntő részben az európai festészet különböző iskoláinak és korszakainak darabjaiból tevődött össze. A jeles gyűjteményt a gróf halálát követően fia, Zichy Jenő (1837–1906) örökölte, és egyesítette az általa idehaza és ázsiai útjai során válogatott képzőművészeti, iparművészeti, néprajzi és régészeti anyaggal.

Az apa, Zichy Edmund szívesen vezette körbe barátait, ismerőseit és a szakmai érdeklődőket a szinte múzeumként funkcionáló bécsi lakásában, míg fia az egész gyűjteményt megnyitotta az érdeklődő közönség előtt, miután pesti palotáját a múzeum kialakításához szükséges új szárnyal toldotta meg.

Az „ipargróf” végrendeletében a teljes kollekciót a fővárosra hagyta azzal a kikötéssel, hogy azt tartsák egyben. Az örökösök azonban a gróf 1906-os halálát követően visszaperelték a Rózsa és Szegfű utcák sarkán álló palotát, így a fővárosnak műfaji egységek szerint több helyen kellett elhelyezni a múzeum anyagát. Emiatt a műtárgyakat ma számos fővárosi, vidéki és országos gyűjtemény őrzi.

A Szent István Király Múzeum és a Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria közös kiállításán a gyűjtemény képzőművészeti anyagából nyújtunk válogatást, ismét egyesítve a magyar művelődéstörténet egy fontos fejezetének korábban összetartozó darabjait. Ennek jelentőségét nem csupán Jan Kupecký, Bernardo Strozzi, Christian Seybold, Franz Xaver Messerschmidt, Bernardo Canal, Antonio Bellucci, Jan Molenaer, Jan I. van den Hecke, id. Markó Károly, Mányoki Ádám és számos további neves mester műveinek kvalitása adja, hanem az is, hogy a 20. század viszontagságai miatt rendkívül kevés olyan korabeli hazai gyűjtemény rekonstruálható, amelyet ilyen teljességgel ismerhet meg a művészetkedvelő közönség.